অধ্যায় ১১ ঃ আধুনিকতাৰ দিশে

অধ্যায় গাঁথনি

১.১ উদ্দেশ্য
১১.২ পৰিচয়
১১.৩ আধুনিক শিক্ষা
১১.৪ মুদ্রণ সংস্কৃতি
১১.৫ অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্রেণীৰ ভূমিকা
১১.৬ ভাষা বিতর্ক
১১.৭ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ
১১.৮ অধিক জানিবলৈ
১১.৯ অগ্রগতিৰ খতিয়ান
১১.১০ আৰ্হি প্ৰশ্ন

১১.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি -

- উপনিৱেশ অসমত আধুনিক শিক্ষাৰ আৰম্ভণিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰিব
- উপনিৱেশ অসমৰ মুদ্রণ সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ বৰ্ণনা কৰিব
- উপনিৱেশিক অসমত অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্রেণীৰ দ্বাৰা পালন কৰা ভূমিকাৰ নিৰ্ণয় কৰিব
- উপনিৱেশিক অসমত ভাষা বিষয়ত যি বিতৰ্কই কেন্দ্ৰবিন্দু হৈছিল তাৰ ব্যাখ্যা কৰিব।

১১.২ পৰিচয়

আগৰ অধ্যায়ত, আপুনি জানিব পাৰিছে কেনেকৈ বৃটিছে অসমত প্ৰৱেশ কৰিছিল, ক্ৰমানুসাৰে নিজৰ নিয়ন্ত্ৰণ বৃদ্ধি কৰিছিল আৰু প্ৰশাসনীয় পুনঃগঠনৰ লগতে নিজৰ স্থান সম্প্ৰসাৰণ কৰিছিল। যিয়ে আনকি আভ্যন্তৰীণ বিশৃংখলতা আৰু বাহ্যিক আগ্ৰাসনৰ কিছু সময়ৰ পিছত প্ৰদেশত স্থিৰতা আনিছিল। কিন্তু তেওঁলোকৰ শাসনৰ সময়ছোৱাত, বৃটিছে প্ৰাকৃতিক সম্পদক শোষণ কৰিছিল। বাহিৰৰ মূলধন আৰু বনুৱাৰ লগত আধুনিক উদ্যোগ স্থাপন কৰিছিল, যথেষ্ট কৰ আৰোপ কৰিছিল ইত্যাদি। উপনিৱেশ শাসনৰ প্ৰতি স্থানীয় মানুহৰ মাজত ক্ৰমশ অসন্তুষ্টি বৃদ্ধি হৈছিল। যিয়ে বৃটিছৰ বিৰুদ্ধে ক্ৰমানুসাৰে বিদ্ৰোহ, বিপ্লৱ আৰু বিস্ফোৰণৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

তথাপিও বৃটিছে নিজৰ স্বাৰ্থজনিত লক্ষ্যৰ বাবে প্ৰদেশক আধুনিক কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। আধুনিক শিক্ষা আৰু চপা যন্ত্ৰৰ সূচনা কৰা হৈছিল। যিয়ে নতুন ধাৰণা কঢ়িয়াই আনি মধ্যবিত্ত শ্ৰণীৰ উমানত সহায় কৰিছিল। এই অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্রেণীটোৱে অসমীয়া সমাজৰ

পুনৰ গঠনত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈছিল। প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা চলিবলৈ আৰু আধুনিক শিক্ষাৰ আৰম্ভণিৰ বাবে অসমীয়া স্থানীয় ভাষাৰ পৰিৱৰ্তে উপনিৱেশ চৰকাৰে বেংগলীৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰতি উপনিৱেশিক বৈষম্যমূলক কাৰ্যই প্ৰদেশৰ আঁসোৱাহৰ সৃষ্টি কৰিছিল, যাক ভাষা বিতৰ্ক হিচাপে ক'ব পাৰি। এই অধ্যায়ত আপুনি উপনিৱেশ শাসনৰ এই সকলোবোৰ দিশৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।

১১.৩ আধুনিক শিক্ষা

উপনিৱেশ শাসনৰ আৰম্ভণিত, অসমৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা টোল, পাঠশালা, মাদ্ৰাছ সত্ৰক সামৰি পৰম্পৰাগত গাঁথনি আছিল, য'ত প্ৰধানত ধৰ্মীয় শিক্ষা দিয়া হৈছিল। সেইবোৰত দিয়া শিক্ষাই মানুহৰ মানসিক আগ্ৰহ বৃদ্ধি কৰাৰ পৰিৱৰ্তে বেছি অযুক্তিকৰ আৰু ভগৱানৰ প্ৰতি ভমৰ সৃষ্টি কৰিছিল। অসমীয়া মানুহ সেইবাবে সচেতন আৰু স্পষ্টবাদী নাছিল।

ইয়াৰ উপৰিও আহোম যুগৰ সময়ছোৱাত শিক্ষা প্ৰধানত পুৰোহিত শ্ৰেণী, অভিজাত অংশ আৰু বৃত্তিধাৰী বিষয়াৰ মাজত সীমাবদ্ধ আছিল। আহোম চৰকাৰৰ অধীনত চাকৰিত সোমাবলৈ শিক্ষিত হোৱাৰ প্ৰয়োজন নাছিল। যিহেতু প্ৰশাসনত বেছি নথিপত্ৰত কামৰ জৰিত নাছিল। বহু আহোম বিষয়াই আনকি উচ্চতম পদবীত থকা সকলোৰো আনুষ্ঠানিক শিক্ষা নাছিল।

কিন্তু উপনিৱেশিক শাসনৰ সময়ত, অৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন হৈছিল যিহেতু উপনিৱেশিক চৰকাৰৰ তলত চাকৰিত প্ৰৱেশৰ বাবে শিকাই মূল অৰ্হতা আছিল। প্ৰাক্তন আহোম বিষয়াসকলে নতুন প্ৰশাসনীয় গাঁথনিত সম্পূৰ্ণ অসমৰ্থ হৈছিল। তেওঁলোকে কেৱল মাত্ৰ আগৰ ক্ষমতা আৰু বিশেষ অধিকাৰ হেৰুওৱাই নহয়, লগতে মৌজাদাৰ, চৌধুৰী ইত্যাদি সৰু পদবী অধিকাৰ কৰিয়েই সন্তুষ্ট আছিল। কাৰ্যালয়ৰ বিশ্বাস আৰু দায়িত্ব ওচৰ চুবুৰীয়া জিলা বেংগলৰ পৰা অহা মানুহৰ দ্বাৰা সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছিল। যিহেতু তেওঁলোক শিক্ষিত আছিল আৰু উপনিৱেশিক প্ৰসাসনীয় গাঁথনিৰ লগত অভ্যস্ত আছিল। সেইবোৰ বিষয়াক আমোলা নামেৰে জনা গৈছিল। যিসকলে লগে লগে অসমৰ প্ৰশাসনৰ অধীনত স্থাপন কৰিছিল। আগৰ 'পদবীৰ মানুহৰ' ঠাই বাহিৰৰ পৰা অহা সকলৰ আৰু ব্যৱসায়ৰ মানুহৰ দ্বাৰা সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছিল।

ইয়াৰ উপৰিও আধুনিক শিক্ষাৰ আৰম্ভণিতে কৰা উপনিৱেশিক চৰকাৰৰ বাবে প্ৰধান গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় হৈ পৰে। যাতে তেওঁলোকে অসমত শিক্ষিত মানুহৰ এক শ্ৰেণী সৃষ্টি কৰিব পাৰে। যিসকলে চৰকাৰৰ স্থান সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰে। শিক্ষিত অসমীয়া শ্ৰেণীটোক পশ্চিমীয়া আদৰ্শ আৰু অনুষ্ঠানৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰিব পৰা যাব আৰু যাৰ জৰিয়তে সম্ভৱত উপনিৱেশিক শাসনৰ স্পষ্ট প্ৰবক্তা হৈ পৰিব। ইতিমধ্যে ১৮১৩ চনত চাটাৰ আইনে ভাৰতৰ অধীকৃত অঞ্চলৰ বাসিন্দাসকলৰ মাজত শিক্ষা যোগান ধৰিবলৈ ইংৰাজ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ বাবে বাধ্যতামূলক কৰিছিল আৰু ইয়াৰ বাবে বছৰি ১ লাখ টকাৰ হিচাপত মজুৰি দিছিল।

ডেভিদ স্কটে আৰম্ভণিতে পৰম্পৰাগত শৈক্ষিক অনুষ্ঠানবোৰ বৰ্তাই ৰখাৰ চিন্তা কৰিছিল।

কিন্তু কিছু বছৰৰ বাবে পৰম্পৰাগত শৈক্ষিক পদ্ধতি বৰ্তাই ৰখাৰ পিছত, উপনিৱেশিক ৰে'লৰে অসমত আধুনিক শিক্ষাৰ সূচনাৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰিছিল। এইজন কমিচনাৰ জেনকিন্স আছিল, যিজনে অনুভৱ কৰিছিল যে অসমীয়া মানুহক প্ৰশাসনীয় গাঁথনিৰ অংশীদাৰ কৰাতো উচিত আছিল। চৰকাৰে শিক্ষিত কৰা উচিত আৰু চৰকাৰী পদবীৰ বাবে যোগ্যতাসম্পন্ন হ'বলৈ তেওঁলোকক প্ৰশিক্ষিত কৰা। কিন্তু আধুনিক শিক্ষাৰ যোগান ধৰিবলৈ নতুনকৈ প্ৰতিষ্ঠিত বিদ্যালয়বোৰত ইংৰাজী আৰু চৰকাৰী ভাষাই মাধ্যম হিচাপে নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল। অসমীয়া ভাষা এইদৰে অসমান কৰা হৈছিল যিয়ে অসন্তুষ্টিৰ সৃষ্টি কৰিছিল। অসন্তুষ্টিৰ বিষয়ে আমি ১১.৬ অংশত অধ্যয়ন কৰিম।

জানি থোৱা ভাল

ডেভিদ স্কটে অসমত বৰ্তি ঠকা পৰম্পৰাগত শৈক্ষিক পদ্ধতিৰ সম্প্ৰসাৰণ আৰু বিকাশৰ দ্বাৰা পূৰ্বদেশীয় শিক্ষাক উদগনি দিছিল। তেওঁ ভাৰতৰ উপনিৱেশিক চৰকাৰক অসমীয়া মানুহৰ শৈক্ষিক প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰিবলৈ অসমত পাঠশালা স্থাপনৰ বাবে অনুমতি বিচাৰিছিল। ১৮২৬ চনৰ অক্টোবৰ মাহত, স্কটৰ দ্বাৰা ৰাজকীয় বাহিনীৰ অনুমতিক 'গুৰুকুল' পদ্ধতিত বিভিন্ন ঠাইত যেনে গুৱাহাটী, নিলাচল, নদুৱাৰ, পাটি দৰং, হাজো, বজালী, চিলা, বিশ্বনাথ লগতে মঙলদৈত বিদ্যালয় স্থাপন কৰিছিল। এইবোৰ বিদ্যালয়ত শিকাৰ মাধ্যম আছিল সংস্কৃত। শৈক্ষিকপঞ্জী উপখ্যানমূলক গ্ৰন্থ যেনে ৰামায়ণ, ভাগৱত আছিল লগতে অংক, চিকিৎসা আৰু জ্যোতিমৰ অধ্যায়নো সামৰি লৈছিল।

উপনিৱেশিক চৰকাৰে অসমৰ সদৰ আস্থানত (জিলা মুখ্যালয়) ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয় স্থাপন কৰিছিল। এনেধৰণৰ প্ৰথম বিদ্যালয় আছিল গুৱাহাটী বিদ্যালয় মিষ্টাৰ চিংগাৰক প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে লৈ ১৮৩৫ চনত স্থাপন কৰা হৈছিল। আৰম্ভণিতে বিদ্যালয়ৰ তালিকা ৫৮জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছিল। যিটো ১৮৩৮ চনত ১৫০লৈ বৃদ্ধি হৈছিল আৰু ১৮৪০ চনৰ শেষলৈ ৩৪০টা হৈছিল। একেধৰণৰ বিদ্যালয় নগাঁও, গোৱালপাৰা, বিশ্বনাথ আৰু দৰঙত স্থাপন কৰা হৈছিল। পিছলৈ সেইবোৰ বিদ্যালয় ইংগ-স্থানীয় কৰা হৈছিল, যিহেতু প্ৰাথমিকৰ পৰা ইংৰাজীক উভয় বিষয় আৰু শিক্ষাৰ মাধ্যম হিচাপে যথেষ্ট কঠিন হৈছিল। তদুপৰি জিলাৰ বিদ্যালয়বোৰত দুটা স্বাধীন বিভাগ ইংৰাজী আৰু বেংগলী আছিল।

গাঁৱত বিদ্যালয় স্থাপনৰ বাবে দাবী উঠিছিল। এই দাবী শীৰ্ষবিন্দু পাইছিল যেতিয়া উপনিবেশিক চৰকাৰৰ দ্বাৰা লিখিত ভূমি চৰ্ত পট্টা যোগান ধৰা হৈছিল, যিয়ে সাধাৰণ মানুহক পঢ়া আৰু লিখাৰ বাবে আগ্ৰহী কৰিছিল। যিহেতু তেওঁলোকক নিশ্চিতভাৱে প্ৰবঞ্চনা কৰা হৈছিল। গাঁৱৰ বিদ্যালয়বোৰ প্ৰধানত স্থানীয় (বেংগলী) মাধ্যম আছিল, যাৰ বাবে শিক্ষক বেংগলৰ পৰা অনা হৈছিল। এইবোৰ বিদ্যালয়ত শৈক্ষিক পঞ্জীয়ে প্ৰাথমিক পঢ়া, লিখা আৰু অংকক সামৰি লৈছিল।

বিদ্যালয়বোৰে কেৱল মাত্ৰ উপনিবেশিক চৰকাৰৰ প্ৰচেষ্টাৰ বাবে স্থাপন কৰা হোৱা নাছিল, লগতে খ্ৰীষ্টিয়ান মিছনাৰীসকলৰ দ্বাৰাও ভূমিকা পালন কৰা হৈছিল আৰু মূলধন প্ৰধানত স্থানীয় মানুহৰ দ্বাৰা যোগান ধৰা হৈছিল। আমেৰিকাৰ ব্যাপ্তিষ্ট মিছনাৰীসকল ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত যথেষ্ট সক্ৰিয় আছিল। তেওঁলোকে বিভিন্ন ঠাইত বিদ্যালয় স্থাপন কৰিছিল আৰু অসমীয়া ভাষাক সঠিক স্থানত পুনৰ স্থাপন কৰিবলৈ অগ্ৰগামী ভূমিকা পালন কৰিছিল। ৱেলছ কেলভিনিষ্টিক মিছনে খাচী-জয়ন্তীয়া পাহাৰত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ বাবে কাম কৰিছিল আৰু পিছলৈ অসমৰ অন্যান্য পাহাৰীয়া ঠাইলৈ তেওঁলোকৰ কামবোৰৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰিছিল। স্থানীয় মানুহে বিদ্যালয় স্থাপনৰ প্ৰতি আগ্ৰহ দেখুৱাইছিল যিহেতু চৰকাৰী চাকৰি গাঁৱৰ বাবে শিক্ষা প্ৰয়োজনীয় অৰ্হতা আছিল।

১৮৭৩ চনত জৰ্জ কেম্পৱেলে বংগৰ লেফটেনেণ্ট গৰ্ভণৰে অসমৰ বিদ্যালয় আৰু আদালতবোৰত অসমীয়া ভাষাৰ সূচনা কৰিছিল। আৰম্ভণিতে ইয়াক প্ৰাথমিক বিদ্যালয়বোৰত সূচনা কৰা হৈছিল। ১৮৮০ চন পৰ্যন্ত অসমীয়া কিতাপ পৰ্যাপ্ত নাছিল, মধ্য আৰু উচ্চ বিদ্যালয়ত শিক্ষা বেংগলী ভাষাত দিয়া হৈছিল। ইয়াক পুনৰ আগলৈ বলবৎ কৰা হৈছিল যে য'ত অসমীয়া কিতাপ পৰ্যাপ্ত নাছিল, বিদ্যালয়ৰ সকলো পৰ্যায়তে শিক্ষা বেংগলী নাইবা ইংৰাজীত দিয়া হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও কৌশলগত চৰ্ত আদি সঠিক অসমীয়া শব্দ পৰ্যাপ্ত নহয়, তেতিয়া বেংগলী শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৰা উচিত।

অসমীয়া ভাষাৰ আৰম্ভণিয়ে অসমত প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ বিকাশত যথেৃট উদগনি দিছিল। ১৮৭১-৭২ অসমত ২০৪খন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছিল আৰু ১৮৮২-৮৩ চনত এই সংখ্যা ১,৩৫১ খনলৈ বৃদ্ধি হৈছিল। ১৮৯৮ৰ পৰা ২০০২ চনৰ ভিতৰত প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা ২৮০০ৰ পৰা ৩৫৩৪ লৈ বৃদ্ধি হোৱাৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা ৮৩,০০০ ৰ পৰা ১৫৩,৫৪১ লৈ বৃদ্ধি হৈছিল। তলৰ স্থানীয় বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা প্ৰাথমিক আৰু মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ মাজত মধ্যস্থতাকাৰী হিচাপে গঠিত হৈছিল।

ঊনবিংশ শতিকাৰ শেষত অসমত সাহায্যপ্ৰাপ্ত ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা আছিল ৫৬ আৰু সাহায্যহীন আছিল ২৩। উভয় উপত্যকাত চৰকাৰী উচ্চ বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা ১০খনলৈ বৃদ্ধি হৈছিল। এই বিদ্যালয়বোৰৰ ভিতৰত সাহায্যপ্ৰাপ্ত ৫জনত ৯৩৫জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছিল আৰু অৱশিষ্ট সাহায্যহীন ৫খনত সংখ্যাৰ শক্তি ৯৩৭জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছিল। সেই পৰ্যন্ত উচ্চ শিক্ষাৰ শৈক্ষিক অনুষ্ঠান প্ৰদেশত নাছিল।

উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে কলিকতালৈ যাবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰাবলৈ ১৮৬৫ চনত গুৱাহাটী বিদ্যালয়ক ১২,০০০ টকাৰ বছৰেকীয়া মঞ্জুৰীয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ এক লাখ সংযুক্তকৰণৰ দ্বাৰা এখন মহাবিদ্যালয়কেন্দ্ৰিক বিদ্যালয়লৈ উন্নীত কৰা হৈছিল। কিন্তু এই প্ৰয়োগ ব্যৰ্থ হৈছিল। কাৰণ নগন্যসংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীহে প্ৰৱেশ পৰীক্ষা সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। সেইবাবে মহাবিদ্যালয়ৰ অংশ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ বাবে অৰ্থনৈতিকভাৱে স্বচ্ছল নাছিল আৰু কিছু বছৰ পিছত ইয়াক উঠাই দিয়া হৈছিল।

অৱশেষত ১৯০১ চনত গুৱাহাটীত কটন মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছিল, যাক কলিকতা

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতিভুক্ত কৰা হৈছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ কাম চীফ কমিচনাৰ হেনৰি কটনৰ নামানুসাৰে হৈছিল। যিজনে উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান স্থাপনৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। আৰম্ভণিতে মহাবিদ্যালয়ত ৩৯জন ছাত্ৰ আছিল আৰু অধ্যক্ষ সমন্বিতে ৫জন অধ্যাপক আছিল। ১৯২৯-৩০ চনৰ শৈক্ষিক কার্যসূচীত কটন মহাবিদ্যালয়ত ছোৱালীকত অন্তর্ভুক্ত কৰা হৈছিল। সেই সময়ৰ শৈক্ষিক সূচীত মাত্ৰ এজনী ছোৱালী আছিল, যিটো ১৯৪০-৪১ লৈ ৭৫ জনলৈ বৃদ্ধি হৈছিল।

কুৰি শতিকাৰ আৰম্ভণিত অসমত বৃত্তিমুখী আৰু কাৰিকৰী শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান স্থাপন কৰা হৈছিল। ১৯০০ চনত ডিব্রুগড়ক সম্পূৰ্ণ ব্যক্তিগত প্ৰচেষ্টাত জন বেৰি হোৱাইট মেডিকেল বিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছিল। ১৯১৪ চনত গুৱাহাটীত প্ৰথম এই আইন মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছিল। ১৯২৭ চনত যোৰহাটত প্ৰিন্স অৱ ৱেলছ কার্যকৰী বিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছিল। যাৰ বাবে জগন্নাথ বৰুৱাৰ পৰিয়ালে ১ লাখ টকাৰ দান দিছিল। ১৯১৭ চনৰ পৰা ক্ৰমানুসাৰে প্ৰতিনিধি জৰিয়তে আৰু আবেদনৰ জৰিয়তে অসমত পৃথক বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপনৰ বাবে দাবী উঠিছিল। অৱশেষত উপনিৱেশিক চৰকাৰে ১৯৪৭ চনৰ আইনৰ জৰিয়তে গুৱাহাটীত বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপনৰ বাবে সিদ্ধান্ত লৈছিল। অৱশ্যে স্বাধীনতাৰ পিছত ১৯৪৮ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছিল।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ১ ঃ কিমান চনত গুৱাহাটী বিদ্যালয়ক কলেজিয়েট বিদ্যালয়লৈ উন্নীত কৰা হৈছিল?

.....

প্ৰশ্ন নং ২ ঃ কটন মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথম অধ্যক্ষৰ নাম লিখা।

.....

প্ৰশ্ন নং ৩ ঃ কিমান চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছিল?

.....

১১.৪ মুদ্ৰণ সংস্কৃতি

অসম মুদ্ৰণ সংস্কৃতিৰ উত্থান অন্য এক উপনিৱেশিক বিকাশ হৈছিল। যাৰ বাবে আমেৰিকাৰ ব্যাপ্তিষ্ট মিছনাৰীসকলৰ ওপৰত যথেষ্ট ঋণী। মিছনাৰীসকলে অসমত প্ৰথম ছপা যন্ত্ৰ স্থাপন কৰিছিল। শদিয়াৰ ব্যাপ্তিষ্ট মিছন প্ৰেছ, যিটো শিৱসাগৰলৈ পৰিৱৰ্তন কৰা হৈছিল। তাৰ পৰা তেওঁলোকে নাথান ব্ৰাউনৰ সম্পাদনাৰ অধীনত ১৮৪৬ চনৰ জানুৱাৰী মাহত প্ৰথম অসমীয়া মাহিলী সংবাদ পত্ৰিকা অৰুণোদয় (ডন অব দ্য ডে) প্ৰকাশন কৰিছিল। ১৮৮০ চন পৰ্যন্ত ব্ৰাউন, ডনফোৰ্ট, হুইটিং, ব্ৰনছন, মিচেচ, ৱার্ড, ক্লার্ক আৰু গার্ণেৰ সফল সম্পাদনাত এই মাহেকীয়া আলোচনীখন ইয়াৰ প্ৰকাশন বর্তাই ৰাখিছিল।

তথাপিও অৰুণোদয় যুগৰ আগৰ সময়ছোৱাত বংগৰ ছপা মাধ্যমে শিক্ষিত অসমীয়া মানুহৰ ওপৰত প্ৰবাৱ পেলাইছিল। অসমত সাংবাদিকতাৰ অনুপস্থিতিক তাৰ পৰা প্ৰকাশন হোৱা বেংগলী আৰু ইংৰাজী বাতৰি কাকত আৰু পত্ৰিকাৰ দ্বাৰা সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছিল। সেইবোৰ বাতৰি কাকত আৰু পত্ৰিকা যেনে সমাচাৰ দৰ্পন, দী ফ্ৰেইণ্ড অৱ ইণ্ডিয়া, সোম প্ৰকাশ ইত্যাদিয়ে জনসাধাৰণৰ মাজত সচেতনতা বৃদ্ধিৰ বাবে অসমৰ বিভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত বাতৰি প্ৰকাশন কৰিছিল। এইবোৰ বাতৰি কাকত আৰু পত্ৰিকাৰ প্ৰদেশত যথেষ্ট জনপ্ৰিয়তাৰ ফলত সংস্কৰণ বৃদ্ধি হৈছিল।

কিন্তু অৰুণোদয়ৰ প্ৰকাশনৰ পিছত, বহু বাতৰি কাকত আৰু আলোচনা অসমত ইংৰাজী আৰু অসমীয়া উভয়তে প্ৰকাশ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। কিন্তু সেইবোৰ আলোচনী আৰু বাতৰি কাকত মাহেকীয়া ভিত্তিক প্ৰকাশন কৰা হৈছিল আৰু কম সময়ৰ বাবে বৰ্তি আছিল। ঊনবিংশ শতিকাৰ শেষ ভাগত আসাম বিলাসিনী, অসম দিপিকা, গোৱালপাৰা হিতসাধিনী, অসম দৰ্পন মৌ, অসম তাৰা আৰু চন্দ্ৰোদয়া আদি কিছুমান বৰ্তি থকা আৰু লুপ্ত হোৱা দেখা গৈছিল।

গুৱাহাটীৰ পৰা প্ৰকাশিত অসম মিহিৰ অসমৰ প্ৰথম সাপ্তাহিক বাতৰি কাকত আছিল। যি কেৱল মাত্ৰ ১৮৭২-৭৩ চনলৈ বৰ্তি আছিল। হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ সম্পাদনাৰ অধীনত ১৮৮২ চনত গুৱাহাটীৰ পৰা প্ৰকাশন কৰা দী আছাম নিউজ নামেৰে প্ৰথম এংলো অসমীয়া সাপ্তাহিক বাতৰি কাকত আছিল। যিয়ে দৰকাৰী জ্ঞান আৰু তথ্যৰ বিষয়বোৰ লগতে সাধাৰণ মানুহৰ সমস্যাৰ ওপৰত ৰাজহুৱা মতে বৃদ্ধি কৰিছিল। সাপ্তাহিক যেনে দী আছাম, দী এডভেকেট অৱ আছাম আৰু অসম বিলাসিনীত জাতীয়তাবাদৰ সূৰ আছিল। তথাপিও সাপ্তাহিক যেনে অসম বন্তি আৰু দী টাইমচ অৱ আসাম প্ৰকৃতিত নৰমপন্থী আছিল। গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ দ্বাৰা সম্পাদনা কৰা আৰু ১৮৮৫ চনত নগাঁৱৰ পৰা প্ৰকাশ কৰা অসম বন্ধুৱে, সাধাৰণ গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় আৰুকলা, বিজ্ঞাপনৰ ওফৰত লিখনি প্ৰকাশনৰ দ্বাৰা অসমীয়া মানুহৰ মানসিক উৎকৰ্ষ বৃদ্ধি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। হৰনাৰায়ণ বৰাৰ দ্বাৰা সম্পাদনা কৰা মাহেকীয়া আলোচনী মৌৰ দ্বাৰা সেই সময়ৰ জ্বলন্ত সমস্যাৰ ওফৰত অগ্ৰগামী আৰু গঠনমূলক অভিমত বৃদ্ধি কৰা হৈছিল। তাত চৰকাৰক সমৰ্থনকাৰী বাতৰি কাকত যেনে ইংলিছ মেন ও আছিল।

১৮৮৩ চনত অসমৰ পৰা প্ৰকাশন কৰা পৰিদৰ্শক নামৰ বেংগলী কাকত আছিল তাৰ পিছত সাপ্তাহিক বাতৰি কাকত যেনে শিলচৰ, শ্ৰীহট্, মিহিৰ, শ্ৰীহট্ট দৰ্পন ইত্যাদি। প্ৰদেশত প্ৰকাশন কৰা হৈছিল। বিধু ভূষণ সেনৰ সম্পাদনাৰ অধীনত শিলচৰে সেই সময়ৰ সকলো গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক ঘটনাৰ সামৰি লৈ জন অভিমত সৃষ্টিত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈছিল। পিচলৈ পৰিদৰ্শক আৰু শ্ৰীহট্ট মিহিৰক নতুন নাম পৰিদৰ্শক ও শ্ৰীহট্টবাসীৰ অধীনত এক কৰা হৈছিল।

১৮৮৯ চনত চন্দ্ৰ কুমাৰ আগৰৱালাৰসম্পাদনাৰ অধীনত 'জোনাকী' নামেৰে এখন মাহেকীয়া আলোচনী প্ৰকাশ কৰা হৈছিল আৰু হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, কনকলাল

বৰুৱা আৰু ৰত্নকান্ত বৰকাকতিৰ দ্বাৰা ইয়াক অনুসৰণ কৰা হৈছিল। এই আলোচনীখন অৰাজনৈতিক আছিল আৰু অসমত সাহিত্যিক জাগৰণ আনিছিল। ১৮৯৩ চনত কলিকতাৰ পৰা ইয়াৰ প্ৰকাশন সমাপ্ত কৰা হৈছিল। কিন্তু সত্যনাথ বৰাৰ সম্পাদনাত গুৱাহাটীৰ পৰা ইয়াক পুনৰ প্ৰকাশন কৰা হৈছিল।

কুৰি শতিকাৰ সময়ত, তিনিখন মাহেকীয়া আলোচনী উষা, বণ্টি আৰু আলোচনী কিছু বছৰৰ বাবে বৰ্তি আছিল। কিন্তু মিছনাৰী মুখপাত্ৰ দিপ্তী আৰু সাপ্তাহিক ইংৰাজী যেনে- দী ইমেচটার্ণ হেৰাল্ড দী চিটিমেন, দী আচামীচ, ক্ৰনিচকাশ আৰু দী আচাম হেৰাল্ড, ধনৰ অভাৱ, চপাৰ সমস্যা আৰু জন সমৰ্থনৰ সমস্যাৰ বাবে কিছু সময়ৰ পিছত হিচাপৰপৰা নোহোৱা হৈ গৈছিল।

১৯১১ চনত চন্দ্ৰোদয় বিদ্যাবিনোদ আৰু পিছলৈ ভূবন মোহন বিদ্যানাৰ্ভৰ সম্পাদনাত বংগ সাপ্তাহিত দী সুৰমাৰ প্ৰকাশন কৰা হৈছিল, যিয়ে সুৰমা উপত্যকাৰ মানুহৰ মাজতজন সচেতনতা বৃদ্ধি কৰাত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈছিল। ১৯১৯ চনত অম্বিকা ৰায় চৌধুৰীকে তেওঁৰ গুৱাহাটীত থকা 'অৰুণা' ছপাশালৰ পৰা জাতীয় চন্দ থকা আলোচনী 'চেতনা' প্ৰকাশন কৰিছিল। যিয়ে অসমৰ প্ৰতিভাশালী তৰুণ লিখক যেনে— ৰঘুনাথ চৌধাৰী, সূৰ্য কুমাৰ ভূঞা, জ্ঞাননাথ বৰা ইত্যাদিয়ে তেওঁলোকৰ জাতীয়তাবাদী দৃষ্টিভংগীৰে লিখা লিখনি প্ৰকাশন কৰাৰ বাবে এক মঞ্চ পাইছিল।

অসমত মুদ্ৰন সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ ফলত বাতৰি কাকত, আলোচনী ইত্যাদিৰ প্ৰকাশন হৈছিল, যিয়ে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়বোৰত গুৰুত্ব দিয়াৰদ্বাৰা অসমৰ মানুহৰ মাজত সচেতনতা বৃদ্ধিত প্ৰধান ভূমিকা পালন কৰিছিল। ইয়ে অসমৰ বিষয়ৰ ওফৰত নেতৃত্ব বহনকাৰী জাতীয় বাতৰি কাকত যেনে— হিন্দু পেট্ৰিয়ট, আনন্দ বাজাৰ পত্ৰিকা আৰু বেংগলী আদিত বাতৰি প্ৰকাশনত সহায় কৰিছিল।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ৪ ঃ প্ৰথম অসমীয়া মাহেকীয়া বাতৰি আলোচনীখনৰ নাম লিখা।

.....

প্ৰশ্ন নং ৫ ঃ অসমৰ প্ৰথম সাপ্তাহিক বাতৰি কাকতখনৰ নাম লিখা।

.....

১১.৫ অসমৰ মধ্যবিত্ত শ্ৰেমীৰ ভূমিকা

মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ ধাৰণা নগৰীয় আছিল আৰু ইউৰোপত ইয়াৰ গুৰি আছিল। সামন্তবাদৰ পতনৰ পিছত ইয়াৰ সৃষ্টি হৈছিল আৰু নতুনকৈ বিকশিত নগৰ আৰু মহানগৰত ব্যৱসায়ীক আৰু উদ্যোগিক ধনীক শ্ৰেণীৰ উত্থান হৈছিল। অৰ্থনৈতিক আৰু কাৰিকৰী পৰিৱৰ্তনৰ ফলস্বৰূপে

পশ্চিমত ইয়াৰ উত্থান হৈছিল আৰু এই শ্ৰেণীৰ মানুহ ব্যৱসায় আৰু উদ্যোগত জড়িত হৈছিল।

তথাপিও ভাৰতত, মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ উত্থান প্ৰশাসনীয় গাঁথনি আৰু ন্যায়িক অনুষ্ঠানৰ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণৰ বাবে হৈছিল। বৃটিছে নিজৰ শাসনক সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰ বাবে প্ৰশাসনীয় আৰু বৃত্তিমুখী স্থানীয় মানুহৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। সেইবাবে তেওঁলোকে আধুনিক শ্ৰেণীৰ আৰু দেশৰ প্ৰসাসনীক গাঁথনিক চোৱাচিতা কৰিবলৈ থকা বৃত্তিমুখী অৰ্হতাসম্পন্ন থকা শিখিত ভাৰতীয়ৰ মাজত মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

অসমতো একে অৱস্থাই বৰ্তি আছিল। ১১.৩ অংশত ইয়াক বৰ্ণনা কৰা হৈছে যে পূৰ্বৰ আহোম বিষয়াসকল সম্পূৰ্ণ অযোগ্য বিবেচিত হৈছিল। উপনিৱেশিক প্ৰশাসনৰ বাবে বোজা হৈ পৰে। গতিকে আধুনিক শিক্ষাৰ মোগলৰ দ্বাৰা এক শিক্ষিত শ্ৰেণীৰ কৰা হৈছিল। যিয়ে চৰকাৰৰ বিষয়বাব পূৰ্ণ কৰিছিল আৰু এক মধ্যবিত্ত শ্ৰেণী হিচাপে উত্থান হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও অন্যান্য কাৰকৰ উপৰিও আধুনিক শিক্ষা, মুদ্ৰন সংস্কৃতিয়েও অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ বিকাশত সহায় কৰিছিল।

চৰকাৰী চাকৰি কৰা সকলৰ উপৰিও, ব্যৱসায়ীক শ্ৰেণী, উমিলাসকলও আছিল, যি সকলো অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীটোৰ অংশীদাৰ আছিল। অসমীয়া ব্যৱসায়ী শ্ৰেণী প্ৰধানত চাহ বাগিচাৰ মালিক আৰু কাঠৰ সদচাৰ যেনে মনিৰাম দেৱান, মানিক চন্দ্ৰ বৰুৱা, ভোলানাথ বৰুৱা, জগন্নাথ বৰুৱা, লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, কালি প্ৰসাদ চলিহা, শ্বেখ শ্বাহানুৰ আলি ইত্যাদিক সামৰি লৈছিল। নেতৃত্ব বহনকাৰী উকিল আছিল- কমলা কান্ত দাস, ৰাম প্ৰসাদ দাস, মহেন্দ্ৰ মোহন লাহিৰি, কামিনী কুমাৰচান্দ, নবীন চন্দ্ৰ দে, কৃষ্ণ চৌধুৰী ইত্যাদি।

নতুনকৈ উত্থান হোৱা মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীটোৱে অসমীয়া সমাজত নতুন সামাজিক মূল্য আৰোপ কৰিছিল। শ্ৰেণী বৈষম্য তাত আছিল আৰু কমলা কান্ত ভট্টাচাৰ্যই ইয়াক আতৰ কৰাৰ বাবে, জন্মসূত্ৰে ব্ৰাহ্মণ হিচাপে পবিত্ৰ ভক্তক আতৰাই পেলাইছিল। ভগৱানে বিষ্ণুৰ শিলৰ প্ৰতিমূৰ্তি ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু ৰাজহুৱাভাৱে অ-ব্ৰাহ্মণৰ দ্বাৰা বন্ধা খাদ্য খাইছিল। আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা আৰু গুণাভিৰাম বৰুৱাই মহিলাৰ মুক্তিৰ বাবে প্ৰবক্তাৰ বাপ লৈছিল। গুনাভিৰাম বৰুৱাই নিজেই বিধবা পুনৰ বিবাহক উদগনি দিয়াৰ বাবে বিধবাক বিয়া কৰাইছিল। কামিনী কুমাৰ চন্দা মহিলা মিঞাৰ বাবে এজন বিখ্যাত প্ৰবক্তা আছিল আৰু অস্পৃশ্যতা, শ্ৰেণী বৈষম্য ইত্যাদিৰ বিৰুদ্ধে কাম কৰিছিল।

যি আফিঙৰ আসক্তিৰ নিচিনা বিষয়েও মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীক আকৰ্ষণ কৰিছিল। অসমীয়া বৌদ্ধিক যেনে আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন, গুনাভিৰাম বৰুৱা আৰু হৰিবিলাস আগৰৱালা আদিয়ে ১৮৫৩ চনত এ জে এফট মিলছৰ আগত অপকাৰী আফিঙৰ খেতিৰ আৰু আফিঙৰ আসক্তিৰপৰা অসম আৰু অসমৰ জনসাদাৰণক ৰক্ষা কৰিবলৈ প্ৰতিনিধিত্ব আগবঢ়াইছিল। ১৮৭১ চনত ভাইচৰম নৰ্থব্ৰুক অসমলৈ অহাৰ সময়ত জগন্নাথ বৰুৱা আৰু মানিক চন্দ্ৰ বৰুৱাই অসমৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ বিকাশৰ বাবে ৰে'লপথৰ নিৰ্মাণ ক্ষীপ্ৰতাৰে সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিছিল।

হলিৰাম ঢেকিয়াল ফুকনে বংগ পত্ৰিকাত নিজৰ লিখনিৰ জৰিয়তে আৰু আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনে অৰুণোদয়ত লিখা লিখনিৰ জৰিয়তে, অসমৰ জনগণক বংগৰ লগত সাংস্কৃতিক

সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিবলৈ আৰু ইংৰাজ লোকৰ অনুসৰণ কৰি জ্ঞান আহৰণৰ লগতে মানসিক উৎকৰ্ষতাৰ বিকশিত কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিছিল। বলিনাৰায়ণ বৰাই 'মৌ'ৰ জৰিয়তে অসমৰ তৰুণ জনগণক নিম্নমানৰ চৰকাৰী চাকৰিৰ সৈতে সন্তুষ্ট নাথাকি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ অধীনৰ উচ্চখাপৰ কাৰ্যালয়ত অৰ্হতাসম্পন্ন কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিছিল।

মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ নেতৃত্বৰ অধীনত দুখীয়া খেতিয়কসকলে জনপ্ৰিয় সভাৰ জৰিয়তে যাক অসমীয়া ভাষাত ৰাইজমেল হিচাপে জনা গৈছিল। উপনিবেশিক চৰকাৰৰ ভূমি ৰাজহ অৱস্থাৰ বিৰুদ্ধে মাত মাতিছিল। দিননাথ বেজবৰুৱা, ঘনশ্যাম বৰুৱা, মানিক চন্দ্ৰ বৰুৱা আৰু অন্যান্য অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা সকল মৌজাদাৰ পৰিয়ালৰ আছিল আৰু ভূমি ৰাজহ কাৰ্যই তেওঁলোকৰ ভূমিৰ স্বাৰ্থত প্ৰভাবান্বিত কৰিছিল। সেইবাবে তেওঁলোকে বৃটিছৰ বিৰুদ্ধে যুজিবলৈ কৃষকৰ সৈতে সংযুক্ত হৈছিল। হৰিবিলাস আগৰৱালাই ১৮৮৪ সেই অঞ্চলৰ কৃষকৰ অসন্তুষ্টিৰ বহিঃপ্ৰকাশ ঘটাবলৈ তেজপুৰ ৰাসত সভা গঠন কৰিছিল। ১৮৮৬ চনত নগাঁও ৰাসত এছোচিয়েশন একে উদ্দশ্যত গঠন কৰা হৈছিল।

কৃষক সংগঠনৰ উপৰিও, অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ দ্বাৰা বিভিন্ন সামাজিক, ৰাজনৈতিক সংস্থা স্থাপন কৰা হৈছিল। যোৰহাট-সাৰ্বজনীন সভা আৰু আসাম এছচিয়েশ্যন ইয়াৰ ভিতৰত প্ৰধান আছিল আৰু জগন্নাথ বৰুৱাই এই দুই সংস্থাক গঠনত নেতৃত্ব লৈছিল। অন্যান্য কিছুমান সামাজিক-ৰাজনৈতিক সংস্থা আছিল। জ্ঞান প্ৰদানী সভা, চিলং এছচিয়েশ্যন, অসম দেশ হিতৈষিনী সভা ইত্যাদি। এইবোৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক সংস্থা অসমৰ মানুহৰ প্ৰতিনিধিত্বকাৰী গোটত পৰিণতহৈছিল। এইবোৰ সংস্থাৰ নেতাসকলে শান্তিপূৰ্ণ আৰু নমনীয় পন্থাৰে অসমৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক বিষয়ৰ ওফৰত মাত মাতিছিল আৰু উপনিবেশিক চৰকাৰৰ সন্মুখত আৱেদন আৰু টোকা দাখিল কৰিছিল।

অসমীয়া ভাষাৰ সঠিক স্থানত স্থাপন কৰাৰ বাবে, মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীটোৱে খ্ৰীষ্টিয়ান মিছনাৰীসকলৰ সৈতে সংযুক্ত হৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। এই প্ৰসংগত আমি পৰৱৰ্তী অংশত বিস্তৃতভাৱে অধ্যক্ষ কৰিম। উপনিবেশিক সময়ছোৱাত মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ গুৰুত্বপূৰ্ণঐ অৱদানৰ জৰিয়তে অসমীয়া সাহিত্যৰ যথেষ্ট বিকশিত হৈছিল। সেই সময়ৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ সাহিত্যিক যেনে— লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা, চন্দ্ৰ কুমাৰ আগৰৱালা আৰু জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ মাজৰপৰা আছিল। অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ বিকাশৰ বাবে বৌদ্ধিক মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ দ্বাৰা সংগঠন যেনে— আসাম লিটেচাৰী চোছাইটি (১৮৭২) অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভা (১৮৮৮) গঠন কৰা হৈছিল।

অসমৰ জলন্ত সমস্যাৰ ওপৰত অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীটোৱে আকৰ্ষণ আৰু মাত মতাৰ লগতে জাতীয় বিষয়তো তেওঁলোকৰ লক্ষ্য ৰাখিছিল। জাতীয় ৰাজনীতিৰ পৰাও তেওঁলোক অকলশৰীয়াকৈ থকা নাছিল। অসমৰ বিভিন্ন সামাজিক, ৰাজনৈতিক সংস্থাৰ প্ৰতিনিধিসকলে ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ বছৰেকীয়া অধিৱেশনত উপস্থিত আছিল। মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীয়ে দিয়া নেতৃত্বৰ অধীনত ভাৰতৰ অন্যান্য অংশৰ নিচিনা অসমীয়া মানুহে ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ স্বদেশীৰ পৰা ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনলৈ অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। আনকি অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ

প্ৰতিনিধি, মনিৰাম দেৱানে অসমত ১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহক ত্বৰান্বিত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।

যদিও অসমৰ মধ্যবিত্ত শ্ৰেণী উপনিৱেশিকতাবাদৰ সৃষ্টি আছিল, কিন্তু খুব সোনকালেই সমাজ, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক কামবোৰৰ নেতৃত্ব বহনকাৰী অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ ভাব প্ৰকাশকাৰী অংশ হৈ পৰে।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ৬ ঃ যোৰহাট সাৰ্বজনীক সভা গঠনত কোনে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল।

.....

প্ৰশ্ন নং ৭ ঃ তেজপুৰ ৰায়ত সভা কোনে গঠন কৰিছিল?

.....

প্ৰশ্ন নং ৮ ঃ কোন চনত নগাঁও ৰায়ত এচোচিয়েচন গঠন হৈছিল?

.....

১১.৬ ভাষা বিতৰ্ক

১৮২৬ ৰ পৰা ১৮৭৩ চনৰ ভিতৰত অসম আৰু বেংগলক এক প্ৰশাসনীয় গাঁথনিৰ অধীনত সামৰি লোৱা হৈছিল। উপনিৱেশিক চৰকাৰে অসমৰ প্ৰশাসন ব্যৱস্থা ভালদৰে চলাবলৈ, বেংগলী ভাষাক চৰকাৰী ভাষা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। যিহেতু বিষয়া-কৰ্মচাৰী মণ্ডলী ওচৰ চুবুৰীয়া জিলা বংগৰ পৰা অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল। তদুপৰি, আধুনিক শিক্ষাৰ সূচনা কৰিবলৈ, বেংগলীৰ লগতে ইংৰাজীকো অধ্যয়নৰ মাধ্যম কৰা হৈছিল। উপনিৱেশিক চৰকাৰৰ এনে কামে অসমীয়া ভাষাক পটভূমিৰপৰা দলিয়াই পেলাইছিল।

অসমীয়াৰ দৃষ্টিভংগীৰ পৰা, অসমীয়া আমাৰ প্ৰতি এনেধৰণৰ অসাৱধানতাৰ অসমীয়া ভাষা, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ বাবে অন্ধকাৰ যুগ হিচাপে স্বীকাৰ কৰা হৈছিল আৰু সেইবাবে তেওঁলোকৰ নিজা ভাষাৰ গৌৰৱক সুৰক্ষিত কৰিবলৈ প্ৰদেশৰ মানুহক প্ৰৰোচিত কৰিছিল। অসমীয়া মানুহৰ দ্বাৰা কৰা শক্তিশালী বিৰোধিকাৰ পৰিৱৰ্তে উপনিৱেশিক চৰকাৰে শক্তিশালীভাৱে বিশ্বাস কৰিছিল যে অসমীয়া ভাষা একো নাছিল, বৰং বেংগলী ভাষাৰ গঠন নাইবা এক সংস্কৰণ।

তথাপিও অসমীয়া মানুহৰ দ্বাৰা বেংগলী ভাষাৰ আধিপত্যক পৰিত্যাগৰ দ্বাৰা অসমীয়া ভাষাক সঠিক স্থানত পুনৰ স্থাপন কৰাৰ বাবে চেষ্টা কৰা হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনে এ জে মফট মিলছৰ অসম ভ্ৰমণৰ সময়ত উপনিৱেশিক চৰকাৰক অসমৰ আদালত আৰু বিদ্যালয়ত অসমীয়া ভাষাক পুনৰস্থাপন কৰিবলৈ এখন আবেদন দাখিল কৰিছিল।

আগলৈ ঢেকিয়াল ফুকনে যুক্তি দিছিল যে অসমত শিক্ষাক উদগনি দিবলৈ স্থানীয় ভাষাত অৰ্থাৎ অসমীয়া ভাষাত শিক্ষা দিয়াতো সম্পূৰ্ণৰূপে গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। তেওঁ আনকি মিলছক বিভিন্ন পশ্চিমীয়া আৰু ভাৰতীয় ভাষাৰ কিতাপ অসমীয়াত প্ৰকাশ কৰিবলৈ দিছিল

অনুৰোধ কৰিছিল আগতে অসমৰ মানুহে পশ্চিমীয়া প্ৰগতিশীল ধাৰণাৰ লাভ কৰিব পাৰে।

ইতিমধ্যে ১৮৪৯ চনত অসমীয়া শিশুৰ লাভৰ বাবে ঢেকিয়াল ফুকনে অসমীয়া ভাষাত অসমীয়া ল'ৰাৰ মিত্ৰ নামেৰে আদিপাঠ প্ৰকাশন কৰিছিল। তেওঁৰ পুস্তিকা- এ ফিউ বিমার্কচ অন দী আচামীৰ লেংগুৱেজ এণ্ড অন ভাৰনেকুলাৰ এডুকেছন ইন আছাম (১৮৫৫) অসমৰ বিদ্যালয়ত বেংগলী ভাষাক অধ্যয়নৰ মাধ্যম হিচাপে গ্ৰহণ কৰাৰ দোষবোৰ দেখুৱাই দিছিল।

ইয়াৰ উপৰিও ঢেকিয়াল ফুকন, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই অসমীয়া ভাষাক সঠিক স্থানত বহুবাৰ বাবে কৈছিল। তেওঁ অসমীয়া ভাষাত বহু কিতাপ যেনে— অসমীয়া ব্যাকৰণ, আদিপাঠ, পাঠশালা, অসমীয়া ভাষাৰ ব্যাকৰণ ইত্যাদি সম্পাদনা কৰিছিল, যিবোৰ পিছলৈ প্ৰদেশৰ বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যপুথি হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। প্ৰথম অসমীয়া বিস্তৃত অভিধান হেমকোষ সম্পাদনা কৰাৰ স্থানৰো তেওঁলৈকে যায়।

আমেৰিকাৰ ব্যাপ্তিষ্ট মিছনাৰীসকলেও অসমত বঙালী ভাষাৰ প্ৰয়োগৰ বিৰোধিতা কৰিছিল। ইয়াৰ কাৰণ আছিল যে ইংৰাজী অসমত পৰিচিত ভাষা নাছিল আৰু গতিকে খ্ৰীষ্টিয়ান মিছনাৰীসকলে খ্ৰীষ্টান ধৰ্মক প্ৰদেশত প্ৰচাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যে স্থানীয় ভাষাক (অসমীয়া ভাষা) শিকিবলৈ বাধ্য হৈছিল শিৱসাগৰৰ পৰা তেওঁলোকে প্ৰথম মাহেকীয়া আলোচনী অৰুণোদয়, স্থানীয় ভাষাক উন্নীত কৰিবলৈ আৰু বৌদ্ধিক সচেতনতাৰ বাবে মানুহৰ মাজত পশ্চিমীয়া প্ৰগতিশীল ধাৰণাক যোগান ধৰিবলৈ প্ৰকাশ কৰিছিল।

ধৰ্মীয় কিতাপৰ লগতে খ্ৰীষ্টিয়ান মিছনাৰীসকলে অসমীয়া ভাষাত ব্যাকৰণ, অভিধান আৰু অন্যান্য পাঠ্যপুথি প্ৰকাশ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। তেওঁলোকে শক্তিশালীভাৱে কৈছিল যে অসমত বিদ্যালয়ৰ মাধ্যম স্থানীয় ভাষাত দিয়া উচিত। তেওঁলোকে মত প্ৰকাশ কৰিছিল যে অসমীয়া পাঠ্যপুথি যোগান নধৰা পৰ্যন্ত অসমত বঙালী পাঠ্যপুথি ব্যৱহাৰ কৰা উচিত।

মিচনাৰী কাৰ্যবোৰ মাইলচ ব্ৰনচন, (ভাষাবিদ), মিষ্টাৰ কাটাৰ, এ এইচ ডানফোৰ্ট, উইলিয়াম ৰবিনচন ইত্যাদিৰ দ্বাৰা নেতৃত্ব দিয়া হৈছিল। উইলিয়াম ৰবিনচনে অসমীয়া ভাষাত এখন ব্যাকৰণৰ কিতাপ প্ৰকাশ কৰিছিল। মাইলচ, ব্ৰনচনে এ দিছনাৰী ইন আসামীচ এণ্ড ইংলিচ সম্পাদনা কৰিছিল আৰু অসমীয়া ভাষাক ত্বৰান্বিত কৰিবলৈ ১৮৬৭ চনত শিৱসাগৰৰ পৰা ইয়াক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। কেইজনমান বংগৰ বিখ্যাত ব্যক্তিয়েও অসমীয়া ভাষাৰ পৃথক পৰিচয়ক স্বীকাৰ কৰিছিল আৰু গতিকে ইয়াৰ উন্নতি আৰু বিকাশৰ প্ৰতি অৱদান আগবঢ়াইছিল। আশাতোষ বেনাৰ্জীৰ স্বাৰ্থহীন প্ৰচেষ্টাৰ বাবে কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ত অসমীয়া স্নাতকোত্তৰ অধ্যয়নৰ বিষয় হৈ পৰে।

আনকি এ জে মফট মিলচে, স্বীকাৰ কৰিছিল যে অসমত অসমীয়া ভাষা পুনৰ স্থাপন কৰা উচিত। তেওঁ যুক্তি দৰ্শাইছিল যে এজন ইংৰাজ ডেকাই ইংৰাজী ভালদৰে নজনা পৰ্যন্ত লেটিন শিকিব নোৱাৰে আৰু একে ধৰণে অসমীয়াই নিজৰ ভাষা নজনাকৈ বিদেশী ভাষা শিকা উচিত নহয়। পৰিশেষত বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ দ্বাৰা কৰা বিভিন্ন প্ৰচেষ্টাই সফলতা পাইছিল। যেতিয়া জৰ্জ কেম্পবেলে, বংগৰ লেফটেনেণ্ট গৰ্ভণৰে ১৮৭৫ চনৰ ১ এপ্ৰিলত ঘোষণা কৰিছিল যে

অসমৰ বিদ্যালয় আৰু আদালতত অসমীয়া ভাষাৰ পুনৰ প্ৰয়োগ কৰা উচিত।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ৯ ঃ কোন চনত অসমীয়া ল'ৰাৰ মিত্ৰ প্ৰকাশন কৰা হৈছিল।

.....

প্ৰশ্ন নং ১০ ঃ হেমকোষ কোনে সম্পাদনা কৰিছিল?

.....

প্ৰশ্ন নং ১১ ঃ কোনে এ ডিস্কনাৰী ইন আসামীক এণ্ড ইংলিছ সম্পাদনা কৰিছিল?

.....

১১.৭ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

এই অধ্যায়টো অধ্যয়ন কৰি আপুনি জানিব পাৰিলে যে—

- উপনিৱেশিক শাসনৰ অধীনত অসমত কেনেকৈ আধুনিক শিক্ষা পদ্ধতিৰ সূচনা আৰু ইয়াৰ বিকাশ কৰা হৈছিল।
- অসমত মূদ্ৰণ সংস্কৃতিৰ আৰম্ভণিৰ লগতে সমাজৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ।
- অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ বিকাশ আৰু তেওঁলোকৰ সমাজৰ প্ৰতি অবদান।
- ভাষা বিতৰ্কৰ সূচনা।

১১.৮ অধিক জানিবলৈ

১) বৰপূজাৰী, এইচ কে (২০০৪), দ্য কম্প্রিহেনচিপ হিষ্টৰী অৱ আছাম, অধ্যায়-৫, পাব্লিকেছন বোৰ্ড অৱ অসম, গুৱাহাটী।

২) বৰপূজাৰী এইচ কে (২০১৪) ঃ কম্প্রিহেনচিপ হিষ্টৰী অৱ আছাম, খণ্ড - পঞ্চম, পাব্লিকেছন বোৰ্ড অৱ অসম, গুৱাহাটী।

৩) বৰুৱা এচ এল (২০০৩) ঃ এ কম্প্রিজেনচিভ হিষ্টৰী অৱ আচাম, মুন্সিৰাম মনোহৰলাল পাব্লিচার্চ, নতুন দিল্লী।